

Any VIII

EMPORIÓN

N.º 180

PERIÒDIC QUINZENAL

Preu
de subscripció:
4'50 ptes. l'any
Un número:
20 cts.

Redacció i
Administració:
== Atenen
Montgrí ==

Torroella de Montgrí, 17 desembre de 1922

Extraviat l'original, no sortí en el nombre anterior la següent nota, mostra filla de nostra dolor. Complim avui amb el que ens deixa la recansa del seu record.

Isidre Lloret Massagué

La premsa barcelonina ens ha trasmès la dolorosa nova: el comiat cap a ultra-tomba de l'Isidre Lloret.

La consuetud del panegíric pòstum prodigat a l'excels treurà ara ressalt a nostra necrologia; i no obstant difícilment la perduda de cap home públic podia commoure'ns com la de lil-lustre advocat i primer director de l'Escola de Funcionaris.

Prou coneguda es la figura d'En Lloret el qual havia adquirit per la força de son valer un lloc preeminent entre la èlite catalana.

El seu esperit organitzador palesat en la Escola de Funcionaris i en les Setmanes

municipals d'èxit esplendorós; ses dots de publicista en manies obres de gran interès; la seva valor intel·lectual en mitings, en escrits, en conferències i en estudis posen prou alt el nom d'aquest malagunyat patriota que ens deixa plens de dol.

Empró per sobre totes aquestes coses, nosaltres, plorem a l'amic, a l'home de cor, a l'esperit generós de la més ampla generositat; plorem al torroellenc que ho era per son amor i per son desig encara que no hagués nascut a Torroella d'on procedien sos avis i on queda sa casa pairal.

Poc saben els torroellencs el puntal, el company, el protector que acabem de perdre.

Sols Déu sap ço que en el pervindre haurem de planyer-ns d'aquesta terrible, irreparable perduda.

Plorem-la tots, aixequem per la seva ànima una plegaria i guardem-li en el fons de nostres cors la més preuada de les recordances.

* * *

La més valiosa exportació espiritual de Torroella és agabellada per la orquestra Montgrins.

Arreu és pregonat el nom de la vila pels destres artistes, que s'honoren amb el calificatiu de nostra muntanya.

Per ells, Montgrí és un nom més dolç, més evocador, més aïmat: Montgrí esdevinguent símbol vol dir Empordà; vol dir sardana, vol dir catalanitat, vol dir pàtria.

Ara bé:

Aquesta orquestra té una història gloriosa, i els vidents que la coneixen i l'admiren ara culminant, i n'escruten la ruta, temen, amb algú fonament, que no pugui anar, un jorn massa proper, camí de la posta.

L'estol de jovent que en altres jorns, en els del malaguanyat Rigau, per exemple, estudiava amb desfici per a constituir una ardida reserva; aquell estol ara ja no hi es per nostra malaventura. El planter és mort i cal preveure que nostra més preuada propietat d'esperit quedarà erma i abandonada.

¡No permetem que així sia!

Aquí on la joventut no té gairebé altra sortida que l'Agricultura, el prestigi penosament adquirit per l'orquestra té una innegable, una envejable, una immensa valor: aquí on es malmenen tantes aptituds, no hi ha dret a malversar la possibilitat gairebé única d'encaminar-se des de la localitat a un destí gloriós.

I fins oblidant aquesta fita dels predestinats, és evident que les millores obtingudes suara pels artistes de la música són prou per a temptar als joves que no troben viarans ben esbossats enllà de la vida.

—Remeis per a la dolorosa realitat que ens ocupa?

—Segurament existeixen i per a cercar-los escriure'm en altra ocasió.

Mentrestant, com diuen els predicadors, ajudeu-nos a implorar les gràcies necessàries per a que no's mustigui aquesta la flor més bella dels jardins de Torroella.

—

El sentit de la terra, de Mossen Baldiri Rexach.

Amb motiu del projecte d'homenatge que diferents entitats culturals i pedagògiques de tot Catalunya preparen a l'eximí mestre d'estudi, Mossen Baldiri Reixach, rector de Sant Martí d'Ollers, ens és grat retreure alguns aspectes de la seva interessant figura. El millor, per aixó, és transcriure ses pròpies paraules, tan plenes de seny.

Es ben sabut que en la gent de camp, en la Pagesia, es manté la vigor més forta i fecunda del país. Del camp i de la Pagesia en surten, i n'han sortit en tots temps, grans homes que ha donat tanta glòria a Catalunya.

Peró com sigui que, de vegades, per part d'elements de ciutat sembla observar-se com una mena de menyspreu respecte dels pagesos, heu's-aquí com Mossén Rexach en fa l'elogi, en el seu llibre «Instruccions per l'ensenyança de minyons», aparegut l'any 1749 (mès de cent setanta anys anys ha). Són d'ell aqueixes paraules:

El primer títol que s'ofereix a considerar en els Pagesos i treballadors, és l'antiguitat de son Ofici, el qual és el més antic de tots, instituit pel mateix Déu, en el principi del món quan creà Adam, i el posà en el

jardí deliciós del Paradís, perquè hi treballés i el guardés.

El segon títol que s'ofereix a considerar en els Pagesos i treballadors és la Noblesa de tantes persones que han exercit aquest Ofici.

Altre títol és que el Treballador prepara la terra, sembra el grà i el cobra, llaurant i cavant la terra, i Déu Omnipotent el fa néixer, créixer i portar d'un sol grà moltes plantes, i brincs i una gran multitud de grans que bastin per el sosteniment de l'home per a tornar a sembrar altra vegada la terra.

El quart títol que té l'Agricultura, és la utilitat, la qual és tanta, que totes les persones del món viuen a expenses dels Pagesos i treballadors; i ningú no pot subsistir, sens el treball i conreu de la terra. Però la utilitat admirable de l'Agricultura està, en que com més fills té un Pagés, tant més és ric, perquè sos fills, des sa petita edat, comencen de socórrer i ajudar a son pare. Els més petits guarden els porcells i les ovelles. Els que son més grans guarden el bestiar en gran tropa; i els que son robustos treballen les terres amb son Pare.

Altre utilitat té l'Agricultura, digna de tot apreci, i és: de poder-se un Pagés criar els fills i filles en sa casa, educar-los i ensenyar-los l'ofici de l'Agricultura. Quina dita és poder un Pare tenir en sa casa a sos fills i filles, als quals estima com la cosa més preciosa que té, i dels quals és apreciat molt tendrement, i poder el Pare ensenyar-los a son gust i veure per sos ulls bons procediments. Però molt al contrari succeeix en molts altres oficis que hi ha en la República, els oficials dels quals no poden tenir en sa casa a sos fills, per ensenyar-los l'ofici que tenen, sinó que és necessari enviar-los a terres i a persones

estranyes, com són els Metjes i Cirugians, Jutjes i Advocats.

L'Agricultura és l'exercici més útil, per conservar la salut del cos, perquè en aquest empleu frueix el Pagés un exercici moderat i proporcional a les seves forces; un aire pur i fresc, el sol de tots costats i a son plaer.

L'últim títol que té l'Agricultura, és de causar moltes delícies. Quin plaer és per un Pagés, de veure que la terra li paga les suors que ha tingut en conrear-la, retribuint-li bons blats, bons llegums, i plantes molt belles, carregades de fruits?

Ja em puc morir!

*Ja em puc morí,
o malaurat!
m'ha abandonat
qui tant aimí.*

*Sol m'ha deixat
amb mon sofrí;
ja em puc morí
o malaurat!*

*A un greu destí
me trob llençat;
és acabat
tot goig per mí.
Ja em puc morí!*

Restauració del Contrapàs

En virtut de les comunicacions rebudes de diversos pobles de Catalunya, manifestant llurs projectes per a contribuir a la restauració del contrapàs i afavorint les iniciatives de l'Ateneu Empordanés, el Comitè constituït per a l'esmentada restauració, d'acord amb dita entitat, ha projectat la creació de premis en metàl·lic i distincions honorífiques per a fomentar aquestes aficions, els quals seran adjudicats a les colles que millor ballin i resolguin aquesta gran dansa popular. Les entitats que es creguin en condicions de poder aspirar-hi, poden posar-se en comunicació amb el Secretari del Comitè: Pi 11, pral.

En la darrera reunió celebrada pel Comitè, fou pres l'acord d'admetre-hi com Vocal a Don Francisco Carré, distinguit músic de cobla i compositor, resident en aquesta capital. Entre els títols que justifiquen la intervenció de l'esmentat senyor a les tasques del Comitè, hi ha la d'haver estat un dels organitzadors de l'assaig de restauració realitzat a Banyoles l'any 1907, amb caràcter de músic, doncs va ésser el senyor Carré qui armonitzà i instrumentà el contrapàs llarg que va servir per a aquell acte i que recentement ha sigut utilitzat per a la repetició de la dansa a aquella ciutat.

SPORTIVES

EL MILLOR PARTIT JUGAT EN NOSTRA VILA

En el nombre passat d'EMPORION ja parlàvem, però d'una manera indecisa per manca aleshores el compliment de certs requisits, de la celebració d'un encontre sensacional el qual tindria lloc durant els dies de les passades fires de Snt. Andreu. Hores després de restar closa la redacció del

nostre popular quinzenari, rebíem la nova de que el Comitè Provincial concederia el permís necessari, tenint en compte que l'equip local Club Deportivo Montgrí, està tramitant llur ingrés a la Federació. Poc abans es rebia també la resposta de dos *teams* que vindrien a disputar-se la copa d'argent que els oferia la Junta Directiva del Club. Aquests eren els primers equips: Palafrugell F. C. i La Escala F. C. Inútil dir l'espectació que va despertar la celebració d'aquest partit entre dos equips de fama regoneguda en els centres sportius de nostres comarques. Adés la propaganda realitzada; l'aplec enorme que es congregà per ésser dia de fira; l'esplendidesa de temps; tot ço contribuï a que la festa sportiva adquirís un relleu i una importància decisiva.

El camp anava omplint-se en proporcions extraordinàries a mesura que s'apropava l'hora anunciada pel partit. Quan aquest començava, l'entrada al camp esdevingué una verdadera invasió. Si a dins era immensa la gentada, a fora, escalant marges i trepitjant propietats privades, els intrusos que diríem, les « rates pinyades » hi eren a centenars.

Als cinc minuts de fer joc, ben tost podé apreciar-se la superioritat de l'equip palafrugellenc. Entre ells regne unitat d'acció, passades certeres i moviment segur. En canvi en els escalencs, si be la fogositat i l'entusiasme ja mai els abandonen, no desentrotllen pas una tasca coordinada, no poden pas mantenir un joc ascendent, sinó que després de quiscuna arrencada afortunada hom veu morir la pilota als peus d'un jugador contrari. Dit aixó queda demostrat que els palafrugellencs atacaren continuament amb perillosa embestida i que La Escala es defensà enèrgicament.

El resultat com ja es preveia, sigué favorable al Palafrugell F. C. per 3 gols a 0. La lluita emprò sigué renyidíssima, tant, que es registraren per part del públic foraster certs incidents bon poc edificants degut als quals tingué que intervenir la guardiacivil.

Actuà d'àrbit el company Gumà, la tasca del qual fou molt ben acollida.

Acabat el partit, les discussions i comentaris resonaren fora camp, reproduint-se en diferents llocs algun què altre lleu incident.

La jornada fou esplèndida. Es l'èxit més gran que pot apuntar-se el Club Deportivo Montgrí.

ALTRES PARTITS

L'endemà de fira es jugà un partit amistós amb els equips locals Junior F. C. i Club Deportivo Montgrí. Sigue novament batut per un gol de «penalty» el darrer; més cal tenir en compte que el Junior és un equip plenament format i el qual te celebrats partits ben renyits per cert, amb elements forasters. En canvi l'altre es un *team* en formació dins del qual s'hi experimentaran no hi ha dubte sèries transformacions.

Val a dir emprò, que un i altre equip col·laboren eficaçment a les tasques que realitza la forta entitat Club Deportivo Montgrí.

LA VISITA DEL FLASSÀ F. C.

Invitat pel Club Deportivo Montgrí, el diumenge dia 5 visità nostra vila el Flassà F. C. al objecte de jugar un partit amb l'equip local.

Aquest va veure's quelcom desanimat degut a la tramuntana.

El resultat signé de 3 gols a 0 a favor del local.

LA RECÍPROCA

El passat diumenge sortiren de Torroella en direcció a Flassà els nostres equipers: Lleonart, Cherquí, Vicens I, Vicens II, Carreras, Bou, Massoni, Serramitjà, Carbó, Bruguera, Pagès, a n'els quals acompanyaven el President del Club i altres de la Junta. Entre ells s'hi contava també el regidor de la vila i gran «amateur» En Joan Matas.

En arribar a Flassà foren rebuts pels jugadors de la localitat, dirigint-se tot seguit al camp d'sport per a celebrar l'encontre amistós de correspondència.

Malgrat la cruïsa del temps l'encontre es

vegé força animat. Les condicions de camp del Flassà són reduïdíssimes, ço va ser causa de que la tàctica de joc que duen els nostres s'en ressentís extraordinàriament. No obstant, sapigueren vèncer per 1 gol a 0.

Amb motiu d'aquests dos partits jugats darrerament, els colors blanc-blau dels nostres equipers, s'han enriquit amb clarors de llum i aires de victòria.

Ja som quelcom positiu. Ja som més que una esperança. ¡Amunt!

OFF-SIDE

NOTICIES

Com els altres anys, demanem una almoïna, per a que als nens i nenes pobres, puguin els tres Reis d'Orient, fer un present en el dia feiç per a les criatures.

El temps.—El temps dominant en aquesta quinzena, ha sigut la tramuntana. Els pagesos es queixen de que'ls sembrats no poden neixer per trobar-se la terra tan seca. Malament irà, doncs, si no plou.

Bodes d'or. La família Matas celebrà dies enrera una gran festa. D. Salvador Matas i la seva muller D.ª Adelaida Pasqual celebraren ses bodes d'or. Amb aital motiu es reuní tota la nombrosa família.

Felicitem als esposos, en els seus cinquanta anys de matrimoni.

De les escoles.—Una forta tramuntana feu caure una ala dels claustres del convent en el lloc on era enderrocat part del edifici per a la construcció d'escoles, quals claustres han de conservar-se segons els plans. Afortunadament foren poques les peces que's trencaren, lo que farà que no sigui molt costosa la reconstrucció.

Comiat.—S'ha absentat de nostra vila per a ingressar a l'orquestra «La Principal» de Sant Sadurní de Noya, nostre amic, el music torroellenc Climent Roig.

De la passada fira. — Amb un dia esplèndit va celebrar-se la fira de Sant Andreu. Apart de les moltes transaccions que varen fer-se, lo més interessant fou el partit de futbol del qual parlem a la corresponent secció.

No mancaren carteristes, com ho prova el fet de que, a un home que acabava de vendre uns porcs, li foren robades 2000 pessetes, als pocs moments d'haver-les cobrades.

Donatiu. — Amb destí a la subscripció per a la festa de Reis, hem rebut de nostre subscriptor de l'Habana, el Sr. Jascinte Carrera, una quantitat. Remerciem a nostre incògnit subscriptor, en nom dels nens pobres, el donatiu.

Necrològica. Ha mort a Barcelona D. Eugeni Llach i Ferriol pare polític de nostre distingidíssim amic D. Pere Coll, al qual com a sa volguda família trasmetem nostre més sentit pèsam.

Benvingut. — Han estat a Torroella D. Salvador Negre, acompanyat de son fill, nostre distingit amic D. Pelay Negre, als quals hem tingut el goig de saludar.

El Dr. Noguera, metge especialista en malalties de la pell, cabell i sifiliografia de l'Hospital Clínic de Barcelona, fa avinent que accedint als precs de la seva distingida clientela d'aquesta província, ha obert consulta a Girona, el 1er. i 3er. dissabte de cada mes carrer de Ciutadans, 5, 1er., de 10 a 1 i de 2 a 5, i hores convingudes, per a malalts de «Radium i anàlisi de sang».

Barcelona, València 200, pral.

Defunció. — El dimecres passat morí a Torroella, el jove Jaume Vilà, de vint anys d'edat.

Per la seva intel·ligència i per la seva bondat, en Vilà, era benvolgut de tothom i sa defunció fou molt sentida, tant més quan venia a rematar un quadre de desventura en una llar on les penes hi sovintegen amb desmasia.

Déu guardi en son si al malaguanyat jove víctima potser d'una societat plena de imperfeccions, la qual abandona a la deficient acció privada ço que hauria d'ésser objecte principal de la col·lectivitat: la atenció, la cura, el calor espiritual i material a la joventut activa i virtuosa.

A sa família la més fonda expressió de nostre dolor.

Naixement. — La distingida esposa de nostre benvolgut amic D. Manel Alvarez de la Broña, digne notari de Torroella, ha deslliurat un robust nen.

Acompanyem als venturosos pares en sa explicable joia i desitgem que el rescent nat sia per a ells penyora de felicitat en una llarga vida.

Conferència. — Per a primer de gener s'anuncia una interessant conferència a càrrec del culte publicista i ex-president de l'Ateneu Empordanès de Barcelona D. Emili Isern i Dalmau.

La Conferència és organitzada per l'Ateneu Empordanès de Barcelona.

Excursionistes. — Dies passats estigué a Torroella part del grup excursionista Layetania, els components dels quals vingueren a peu des de Mataró, on resideixen.

Componien el grup els senyors Joan Gual (president), Nemesi Urgell, Marià Riera, Lluís Bonamasa, Evellí Felisart i Antoni Romagosa.

Visitaren les dunes i l'Estartit; empró amb gran sentiment no pogueren pujar al castell, objecte principal de sa excursió, per la forta tramuntanada.

¡Benvinguts!

Comiat. — Nostre compatriota D. Albert Calsina ens participa en atentíssim comunicat el seu retorn a Puerto Rico després de la seva estada a Torroella.

Ens transmet una salutació per ses nombroses relacions de Torroella, a moltes de les quals ens demana que demanem dispensa, perquè per causes ajenes a sa voluntat ell no pogué complimentar a l'hora de la partida.

Queda còmplagut l'amic i volgut suscriptor, al qual desitgem venturós retorn i grans prosperitats.

Bodes properes.—Per el dia 24 del corrent s'anuncia la boda de nostra volguda suscriptora, la cultíssima mestre de Palafrugell D.ª Carolina Vilavella amb el simpàtic jove d'aquella població D. Lluís Morató.

No cal dir que desitgem per endavant tota mena de ventures al futur nou matrimoni que anirà a gaudir les primícies de la lluna de mel a l'estranger.

De la Schola Dominical.—El diumenge dia 3 del corrent es celebrà a la Schola Dominical una molt interessant vetllada.

La secció de nenes representà «La filla del Moliner» d'En Folch i Torres, magistralment verificada i adaptada pel llorejat poeta Mossén Fco. Viver.

Despres les nenes cantaren amb graciós destresa la cançó «La Filosa» en magnífic quadre.

La interpretació dels dos números fou admirable, resultant una de les funcions més arrodonides que s'han representat a la Schola.

Al director Mossén Viver, a Mosén Llabert Font, a les senyoretes Bataller, al Sr. Thomas, a les gentils artistes, a tots, nostra felicitació.

Antiga Fonda COTOLIU

A càrrec de GIL PUJOL

Serveis a la carta : Pensions : Berenars
Resopons : Vins superiors de la terra

Licors de les millors marques.

**Carrer de la Porta Nova
TORROELLA DE MONTGRI**

Desgràcia.—En Carles Comas, pastor de la Torre Ferrana, va trobar a la muntanya gran una granada procedent de les darreres operacions militars realitzades pel cos d'Artilleria i en voler extreure la pólvora va fer explosió, causant-li tant greus ferides que morí al cap de poca estona.

El cadàver fou traslladat al Hospital de nostra vila.

MOVIMENT DE POBLACIÓ

MES DE NOVEMBRE

NAIXEMENTS

Dia 2, Josep, fill d'en Pere Gou Simón i de na Maria Isern Basas; dia 6, Martí, fill d'en Tomàs Sarasa Casaponsa i de na Miquela Prats Teixidor; dia 19, Joan, fill d'en Josep Serra Coll i de na Enriqueta Estrany Pons; dia 25, Carolina, filla d'en Francesc Llos Caritg i de na Carolina Comalat Bonany.

MATRIMONI

Dia 23, Dionís Massaguer Prats amb na Anna Llombart Prats.

DEFUNCIONS

Dia 10, Maria Penosa Becdejú, de 66 anys; dia 27, Dolors Capdefino Bosch de 64 anys.

IRIDOL VINTRÓ

calma tot seguit el MAL DE CAIXAL

Venda : Farmàcies Pou i Garcia. — Torroella de Montgri.

ANTIPOPLÉTICO MEISTER

LA APOPLEJIA (Parálisis o feridura)

CURADA O EVITADA CON EL

Antiapoplético del abate Jh. Meister

DEL MONASTERIO DE HIRSAM

El remedio inmunizador e infalible, el **UNICO** en el que se puede poner confianza ciega para evitar y curar la Apoplejia (Feridura), se debe a la valía de éste, en el mundo sabio médico y más tarde, en el claustro, virtuoso fraile, abate JH. MEISTER.

En efecto. Si algún antepasado vuestro ha sufrido ya de Apoplejia, si notáis calambres, hormigueo en las manos y en los pies, disminución de la vista y tacto, decaimiento general, pérdida de la memoria con mucha propensión al sueño o véis pasar puntos luminosos por delante de los ojos es que la Apoplejia os está acechando y si no queréis ser su víctima, tomad enseguida el Antiapoplético MEISTER.

Es el único remedio que devolverá al paralítico el movimiento perdido en sus brazos o piernas, especialmente dentro del primer año del ataque en sus brazos o piernas, especialmente dentro del primer año del ataque

ya los primeros días, hace recobrar el habla clara y sonora a los balbucientes paralíticos que por el ataque se han visto privados de ella.

Frasco grande 10 pesetas : - : Frasco mediano 6 pesetas

FOLLETO DIVULGADOR DE LA APOPLEJIA GRATIS

Depósito general y venta: Farmacia de los Ferrocarriles del Norte, calle de Vilanova, 1 (frente Arco Triunfo); Dr. Andreu, Pérez Martín y Comp.ª BARCELONA y en TORROELLA DE MONTGRÍ Farmacia del Dr. García Ginés.

MARCA REGISTRADA.

CHOCOLATES

PIERAY BRUGUERAS

TERRAZA

PÍDASE EN TODAS PARTES